

Förintelsens minnesdag 27 januari 2011

Kära riksdagsledamöter, ambassadörer, rabbin, vänner

Idag är detta 66-år sedan Auschwitz befriades. Det är dagen då omvärlden blev varse den ondska som vi människor är kapabla till.

Vi är här **inte bara för** att minnas "porajmos"- de drygt 500 000 romer som mördades eller "shoa" - de 6 miljoner judar som också mördades under nazitiden

Vi är här främst för att säkerställa att dessa brott mot mänskligheten inte upprepas igen - och igen - såsom tyvärr sker hela tiden!

Den romska historien i Europa har många likheter med den judiska.

I många fall har vi i de länder där vi bott, inte bara integrerats utan också berikat och även starkt påverkat den omgivande kulturen, så har varit fallet under liberala perioder och samlevnad.

Vi judar och Romer har som grupp, egna och starka traditioner, Vi har levt sida vid sida med majoriteten i varje land och därför regelbundet, inte bara fått utstå förföljelse och diskriminering utan också mördats. Det sker ofta när repression och rädsla härskar.

Respekt för mänskliga rättigheter tar vi ofta för givet, men det är ingen självklarhet i något land. Att ha respekt för sina minoriteter och deras kulturella särart är ännu mindre av en självklarhet

När ska vi lära oss? Och vilka är tecknen på att det går fel väg och att en annalkande fara lurar i vassen.

Ska vi kunna bekämpa rasismen, antisemitismen och antiziganismens med dess konsekvenser så måste vi lära oss att känna igen när det börjar gå fel och protestera högljutt.

Vi ser idag tendenser som är oroande och den romska gruppen är här särskilt utsatt.

Frågan är då om våra politiker och media är villiga att ta upp den debatten och protestera så högljutt som det krävs.

Har någon sett Fredrik Reinfeldt eller Carl Bildt uttala sig lika engagerad i dessa frågor som i miljöfrågorna. Det behövs förebilder högst upp i landets ledning.

Jag vill passa på att ta upp tre fenomen som vi måste känna igen och som är vägen till ett Auschwitz, Balkankrig, Darfur eller Ruwanda.

Dessa är Demonisering – avhumanisering - och dubbla standarder

Demonisering är grunden och en förutsättning för de andra två att slå rot. Det är här det börjar.

I en ekonomisk kris är det lätt att skylla på andra. Vi ser i Ungern hur den nya tidens pilkorsare terroriserar såväl Judar som Romer. Jobbigt det högnationalistiska partiet fick nära 17% av rösterna i valet. Min mor föddes i Ungern och överlevde helvetet i Auschwitz. Hon upplever nu igen hur 40-talets Ungern återuppstår med rasism och uniformerade pilkorsare.

I Frankrike tar president Sarkozy, i ett dåligt opinionsläge, på ett bryskt och inhumant sätt i frågan om Romska invandrare för att vinna inrikespolitiska poänger.

I Turkiet där en stor romsk befolkning finns, bidrar en radikaliserings av islam till förföljelse av Romer, och många judar flyttar nu också därifrån.

I den muslimska världen använder man antisemitismen som ett vapen i den politiska kampen för att skylla över sina egna problem. Det sprids via satellitkanaler. Ett effektivt vapen när man vill demonisera och spela på folks rädsla. Tyvärr slår den an en sträng i en tusenårig europeisk tradition av antisemitism.

Vi ser i dessa dagar hur missnöjet och revolten nu verkligen växer i den delen av världen. Var det leder är osäkert.

Här i Sverige lever vi i ett Demokratiskt och humanistiskt land, men det betyder inte att dessa tendenser saknas här. Sverigedemokraterna lyckades i senaste valet bli det största partiet vid sidan av Moderater och Socialdemokraterna. De för fram en diffus hotbild om muslimer och romer som ett hot mot den svenska kulturen. Sverigedemokraterna sätter svenskhet i kontrast mot olika invandrarkulturer. Om någon i gruppen gör ett felsteg så utkrävs kollektivt ansvar och alla dras över samma kam. Det är första steget i att skapa en- vi och dom "kult".

Man bortser ifrån att det är radikala element inom islam parad med en misslyckad integrationspolitik som är problemet. Det är enklare att peka finger mot en hel grupp än att tala om de verkliga problemen.

Raul Zaffaroni från Argentina vann Stockholmspriset i kriminologi 2009 .

Han har använt teorier om ungdomsbrottslighet på hur stater legitimerar sina egna brott genom att skapa en "fiende" som rättfärdigar övergrepp. Han gjorde det genom att jämföra med folkorden i Argentina på 1970-talet, förintelsen, slaveriet och kolonistörernas utnyttjande av ursprungsbefolkning.

Jag kom just tillbaka ifrån en resa i Etiopien. Där är det tydligt att man i många stamkulturer hindras från att göra ekonomiska framsteg bl. a. av att man skyller andra på sin olycka. Det är andras demoner eller grannarna som gör att man råkat illa ut. Det leder till att man inte har någon självkritik och inte ändrar sina egna vanor eller åtgärdar grundproblemen.

Sammanfattningsvis, Vi skyller våra problem oavsett om det är terrorhot, brottslighet eller ekonomisk olycka på andra grupper.

Det kan vara den judiska världskonspirationen, kriminella Romer, konstiga Invandrare eller andra minoriteter som inte kan försvara sig.

-

Det räcker dock inte att tala illa om någon annan för att det ska gå till nästa steg. Men är det en systematisk företeelse, blir steget blir mycket kortare.

Nästa steg är att man avhumaniserar sin motpart. Man kallar dom för svin, råttor, eller kriminella. Alla dras över samma kam och de blir helt enkelt mindre värda.

Så! blir det ok med diskriminering, särbehandling och även våld. I det officiella Sverige ser vi inte detta. Läser vi bloggar och Internet får man dock en lite annan bild.

Härifrån är steget inte heller långt till systematisk och statligt våld.

Man inför helt enkelt dubbla måttstockar. I Sverige är det exempelvis lagligt med jakt men inte med kosherslakt. En lag från 30 talet som finns kvar. Det som gäller andra gäller inte en själv.

I Ungern och inom hela östblocket följs inte hatbrott upp. De som utövar våld blir inte åtalade.

I sista stadiet utövar makten själv systematiskt våld såsom skedde i Ruwanda, Sudan och under nazitiden. Det var heller inte länge sedan som tvångssterilisering utfördes här i Sverige.

I Toran – vår bibel- står det att ”Välkomna främlingen i ditt hus, för minns att du en gång var främlingen i hans land.” med referens till att vi en gång bodde i Egyptens land.

I Sverige vill vi gärna tro att vi inte är rasistiska eller det inte finns någon antisemitism. Sanningen är att det nog är ungefär likadant här som på de flesta andra ställen. Enkla förklaringar, demoniseringar och konspirationsteorier frodas idag på nätet och av och till även i olika media. Vi har ett valresultat som också effektivt punkterar den myten. Lögner och halvsanningar om invandrare och minoriteter sprids nu i vår riksdag som om de vore sanningar.

Orsaken till myten om det liberala Sverige är att media och de flesta politiker är verkligt okunniga om historia, rasismens yttringar och inte förstår när de ser den. Otaliga är de tillfällen när journalister, utan att vara medvetna om det, använt antisemitiskt bildspråk.

Svårigheterna med invandring, finns alltid, särskilt när det finns stora kulturskillnader. Våra minoritetskulturer rättigheter tas heller inte upp och debatteras på ett sakligt sätt. Är man inte tydlig om minoriteternas skydd och inom vilka ramar de existerar kan man heller inte diskutera svårigheterna utan att riskera att bli missförstådd.

Många politiker står heller inte upp för att ta avstånd från de rörelser i vår värld som **verkligen** hotar vår demokrati. De som just använder terror och lögner för att flytta fram sina positioner.

Många politiker är helt enkelt alldeles för tysta. Undantag finns, men kompass verkar saknas i för många fall. Det är i detta vakuum som Sverigedemokraterna tar plats.

Kan det månde vara så att våra politiker inte har lyckats klargöra vilka värden som man inte kompromissar på. En sorts slapp otydlighet som skapar oro.

När ska vi sluta tycka synd om någon och
när ska vi istället skapa möjligheter, parade med rimliga krav.
När ska vi använda uttryck som ömsesidig respekt.

De som offras på rädlans och tystnadens altare är de minoriteter som har levt här under lång tid och den majoritet av invandrare som vill arbeta och leva ett vardagligt liv.

Vi behöver politiker som är föredömen och som tydligt tar avstånd från Antiziganism, Antisemitism, och rasism, samtidigt som de måste ha tydliga handlingsplaner för att mota bort dem som skapar misstänksamheten vi vill bekämpa.

När en känd svensk kommunalpolitiker, Ilma Repaluu i Malmö kollektivt får skuldbelägga ett helt folk utan några som helst konsekvenser då duger inte läpparnas bekännelser. När politikerna inte tar den hotbild som riktas mot Romer och judar på allvar och ger oss stöd för vår säkerhet känner vi oss inte trygga.

Vi behöver ha politiker som känner igen varningssignalerna, tar ställning och som värnar hela sin befolkning, oavsett etnisk tillhörighet.

Först då är vi trygga - i att det som hände för 66 år sedan - inte kommer att hända igen.

Tack!